

УДК 622.271.4:553

Д.І. Гатала, В.Г. Петрук, Т.В. Кучмай, С.А. Качаровська

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКУ

D.I. Gatala, V.G. Petruk, T.V. Kuchmay, S.A. Kacharovska.

DIVERSIFICATION AS A MEANS OF RISK MINIMIZATION

У сучасних реаліях багато підприємств розшукують додаткові можливості залишатися на плаву, вберегти себе від ризику, або пом'якшити його. Диверсифікація є необхідною для подібних потреб у підприємств. Проте це не єдина причина вибору саме цього методу. Диверсифікація також може виступати як один із антикризових заходів, що спрямовані на ті напрямки, де підприємство може реалізувати власний досвід та потенціал, проявляти власну компетенцію або ліквідувати недоліки у своїй діяльності. Для її впровадження не потрібно очікувати якось вагомому моменту, а тому диверсифікацію можна впровадити на будь-якому етапі розвитку фірми.

Як зазначив Ілляшенко [1]: «...ризик варто розглядати і як рушійну силу підприємництва, можливість досягнення успіху тими хто здатний ризикнути». Це твердження несе в собі певний зміст, що ризик є ще одним шляхом для подальшого існування. Однак варто зрозуміти, що ризикувати потрібно з розумом, бо перед усім ризик це негативне явище, яке призводить до негативних наслідків. Розрізняють два основних напрямки реалізації диверсифікації ризиків [2]. Перший пов'язаний з використанням при диверсифікації переваг, які досягла компанія у традиційній для себе сфері для залучення нових клієнтів – синергічна диверсифікація. За її реалізації: весь капітал компанії сконцентрований на одному виді господарської діяльності; вільні ресурси підприємства направлені на географічну експансію; підприємство за рахунок досвіду та репутації може стати лідером галузі. Другий підхід передбачає перехід компанії у сферу, що не пов'язана із її попередньою діяльністю, до нових технологій та продуктів [3], з метою отримання фірмою більшого прибутку та мінімізацією ризиків – конгломератна диверсифікація. Однак щоб диверсифікувати ці ризики потрібно їх виділити. Загальний ризик складається з двох компонентів [4]: несистематичний (власний) ризик, який притаманний конкретному підприємству і підлягає зменшенню у результаті диверсифікації; систематичний (ринковий) ризик, який неможливо зменшити шляхом подальшої диверсифікації, він породжується причинами, які впливають на ринок у цілому (інфляція, темпи зростання ВВП, політичні фактори тощо). Отже, основа стратегії диверсифікації - це забезпечення ефективного співвідношення доходу та ризику, тобто вибір між власними можливостями та бажаннями ризикувати.

Література

1. Ілляшенко С. М. Економічний ризик: навч. посіб. / С. М. Ілляшенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 220 с.
2. Шарко О. О. Види та напрями диверсифікації діяльності підприємств / О. О. Шарко // Вісник СНУ ім. В. Даля. – № 10(128). – 2008. – С. 17-21.
3. Гевко І.Б. Управління процесом розробки і освоєння виробництва нових виробів: Підручник. – / [І. Б. Гевко, Б. М. Гевко]. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2015. – 199 с.
4. Захарін С. В. Економічна диверсифікація як ефективний механізм забезпечення розвитку підприємства / С. В. Захарін // Вісник КНУТД. – 2012. №1. – С. 138-145.